

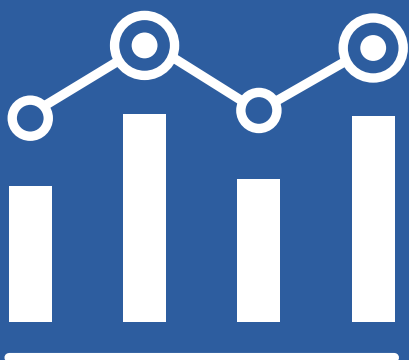
Psychische klachten bij de jeugd in de huisartsenpraktijk: om somber van te worden?

Een verhaal van Gezondheid in Zicht Datacoalitie Rijnmond

“Niet alle sombere jongeren kunnen hulp krijgen.” En: “Een hele generatie met professionele hulp; dat mogen we niet laten gebeuren.” Dit stelt Maarten van Ooijen, staatssecretaris van VWS, begin april, waarna het verscheen in verschillende media zoals de NOS en de Volkskrant.

Hoe is het gesteld met het psychisch welzijn van de jeugd in de regio Rijnmond? En hoe kunnen we hen zo goed mogelijk ondersteunen? De Gezondheid in Zicht Datacoalitie Rijnmond heeft een dashboard ontwikkeld waarin de psychische problematiek – op basis van huisartsendata – bij de jeugd in de regio Rijnmond in beeld wordt gebracht. In dit artikel nemen we jullie mee in een aantal inzichten rondom de psychische klachten waarmee jeugd uit de regio naar de huisarts komt en schetsen we de mogelijkheden van het dashboard en datagedreven werken.

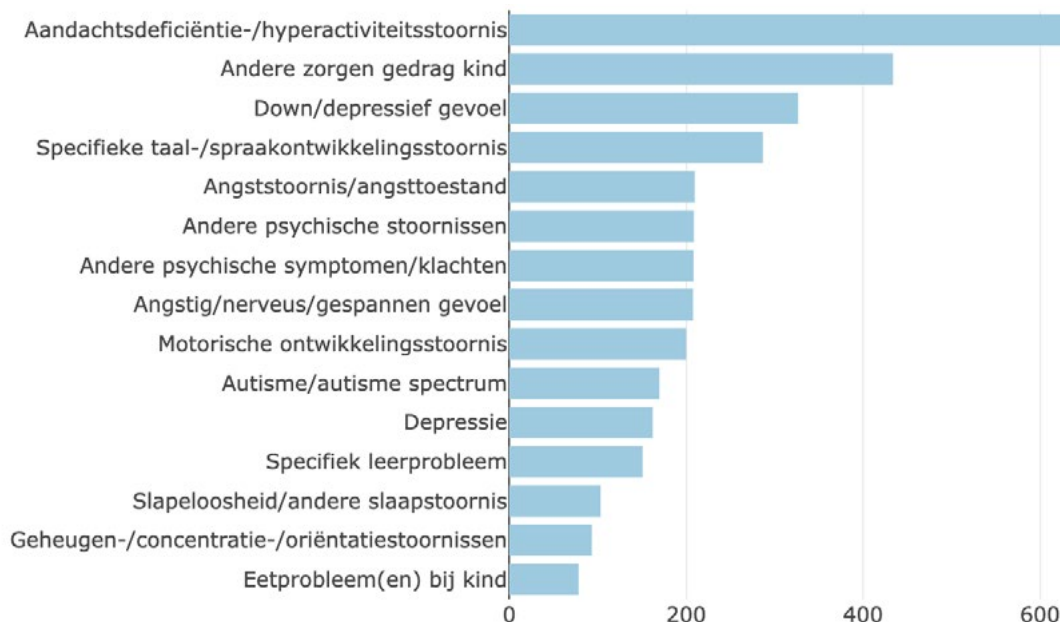

Dashboard Zorg en Jeugd

Gezondheid in Zicht Datacoalitie Rijnmond heeft een dashboard ontwikkeld met informatie over de zorgvraag en het zorggebruik van de jeugd in regio Rijnmond. Deze informatie is verzameld met behulp van de huisartsendata van de Rijnmond Gezond database. In het dashboard worden gegevens – anoniem en op wijkniveau – gebruikt van ruim 70 deelnemende huisartsenpraktijken in de regio en hun patiënten t/m 18 jaar. Er wordt voor dit project gekeken naar ICPC-coderingen die inzicht geven in het zorggebruik van de jeugd en de prevalentie van de aandoeningen. Vervolgens wordt de huisartsendata gekoppeld aan openbare data om een verband te leggen tussen het zorggebruik en de fysieke en sociale leefomgeving.

Down/depressief gevoel in top 3 psychische klachten van jeugd bij de huisarts

Figuur 1: Meest voorkomende ICPC-codes psychische klachten bij de jeugd t/m 18 jaar. Consulten per 10.000 patiëntjaren.

Figuur 1 laat zien dat down/depressief gevoel (ICPC P03) in de top 3 staat van de meest voorkomende ICPC-codes van psychische problematiek waarvoor de jeugd bij de huisartsenpraktijk komt. Hiermee valt het onder aandachtsdeficiëntie-/hyperactiviteitsstoornis en andere zorgen gedrag kind. De ICPC-code down/depressief gevoel betreft een klacht, maar er is dan nog een diagnose gesteld. De diagnose depressie (P76) staat op de 11e plek van meest voorkomende ICPC-codes van psychische problematiek bij de jeugd. Huisartsendata laten verder ook zien dat de jeugd met de ICPC P03-code hiervoor veelvuldig naar de huisartsenpraktijk komt: gemiddeld 6 keer per jaar.

De gebruikte huisartsendata zijn afkomstig uit de Rijnmond Gezond database, waarvan de gegevens vanuit huisartseninformatiesystemen anoniem en op wijkniveau zijn verwerkt in het dashboard. Niet alle huisartsen in de regio zijn hierbij aangesloten. Daarom werken we niet met absolute aantallen, maar met het aantal consulten per 10.000 patiëntjaren.

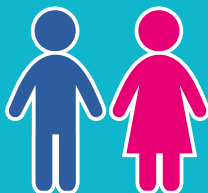
Seizoenseffecten: daling zorggebruik in de zomer

Wanneer we verder inzoomen op de ICPC P03, zien we dat het aantal consulten van jeugd met een down/depressief gevoel is toegenomen in de periode vanaf 2016 tot 2022. Ook zijn er duidelijke seizoenseffecten waar te nemen. Een duidelijke daling van consulten is te zien in de zomerperiodes (de blauwe balken in de figuur 2) en ook in de eerste corona lockdown in 2020.

Figuur 2: Trend over tijd van consulten van de jeugd voor down-depressief gevoel (ICPC P.03)

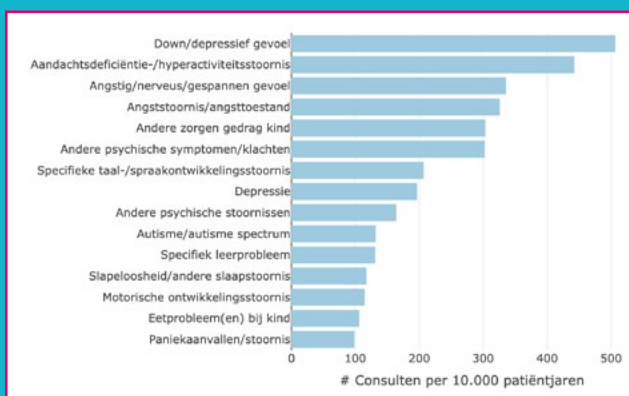

Sekseverschillen

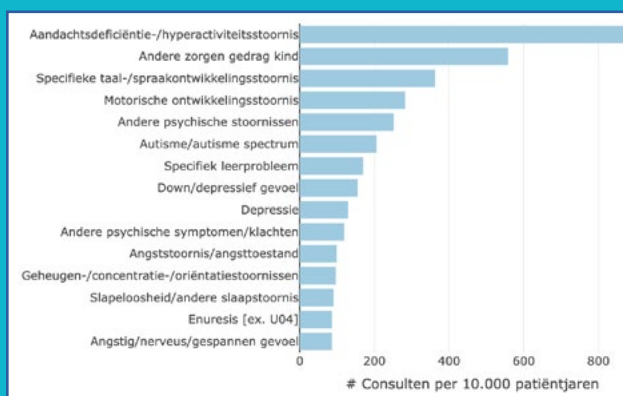

De data in het dashboard tonen grote verschillen aan tussen jongens en meisjes als het gaat om de reden waarvoor zij op consult komen. Zoals eerder vermeld staat down/depressief gevoel bij de gehele populatie in de top 3 van meest voorkomende psychische klachten. Deze hoge notering wordt vooral veroorzaakt door het hoge zorggebruik omtrent down/depressieve gevoelens onder meisjes. Bij meisjes is dit de meest voorkomende psychische klacht, terwijl deze klacht bij jongens veel minder vaak reden is voor bezoek (zie figuur 3 en 4). Het gaat hier vooral om pubers in de leeftijdscategorie van 12 t/m 18 jaar. Toch komt ook 11% van de jeugdige patiënten tussen de 6 en 12 jaar oud naar de huisarts met een down/depressief gevoel.

Figuur 3: Meest voorkomende ICPC-codes psychische klachten bij meisjes t/m 18 jaar

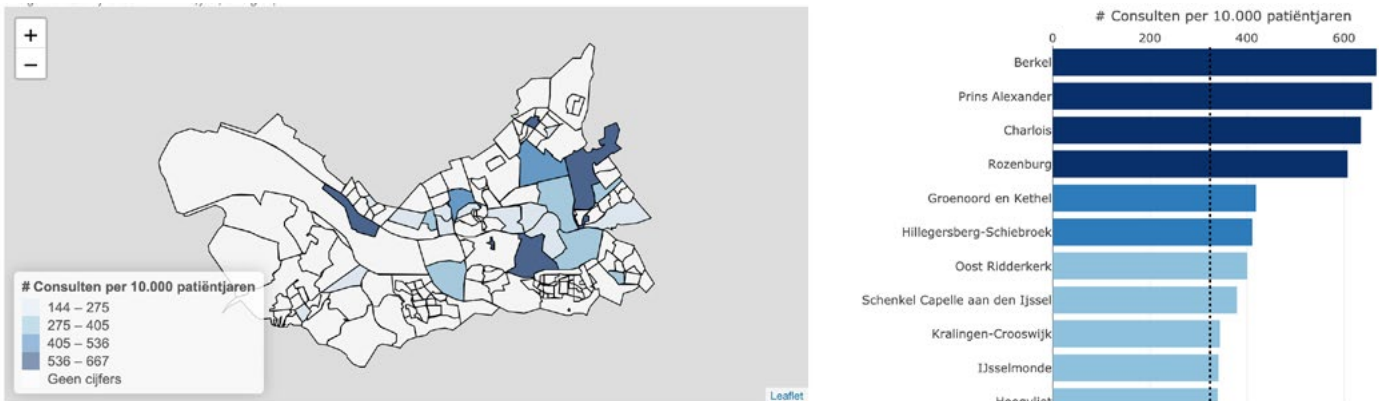
Figuur 4: Meest voorkomende ICPC-codes psychische klachten bij jongens t/m 18 jaar

Regionale verschillen

Naast sekseverschillen zijn er ook regionale verschillen te ontdekken. Bekijk hiervoor het kaartje hieronder. In Berkel, Prins Alexander, Charlois en Rozenburg zijn het aantal consulten van jeugd met de ICPC-code voor een down/depressief gevoel relatief het hoogst. We zijn hierover in gesprek gegaan met één huisarts uit Charlois, Marije Brouwer. Zij geeft aan dit te herkennen en zegt hierover het volgende: “Het is belangrijk om er voor deze jongeren te zijn. Dat ze naar de huisarts durven te komen en dat ze daarna ook blijven komen, bijvoorbeeld om gedachten te delen. Hiervoor bieden we begeleiding in de praktijk. Soms doen we dit als huisarts zelf en soms met de POH-GGZ jeugd. Als dat geen uitkomsten biedt, verwijzen we de jongere door naar het sociaal domein of naar de psycholoog (GGZ basis).”

Als datacoalitie willen we de regionale verschillen graag verder verkennen, o.a. door ingesprek te gaan met

meer professionals in de wijk. Wat het kaartje echter ook laat zien is dat er nog niet van alle gebieden data uit Rijnmond beschikbaar is. Dit komt doordat nog niet alle huisartsen data delen. Hoe meer huisartsen deelnemen aan Rijnmond Gezond, hoe beter we de data kunnen toepassen en hoe completer het beeld wordt dat we in het dashboard kunnen schetsen. Meer informatie over de Rijnmond Gezond database en over deelname is beschikbaar via [deze link](#).

Kwalitatieve duiding

Naast kwantitatieve data is er ook kwalitatieve data beschikbaar

in de Rijnmond Gezond database. We zijn gestart met een geaggregeerde analyse van tekst uit huisartsendossiers

door een woordenwolk te maken van de huisartsendossiers van de meisjes van 12 t/m 18 jaar met een down/

depressief gevoel. Hoe groter het woord, hoe vaker het woord in het dossier voorkomt. Zo blijkt dat moeder,

school, GGZ en POH vaak voorkomen of onderwerp van gesprek zijn in de gesprekken met de huisarts. Dit

is een eerste stap richting kwalitatieve duiding. Verder onderzoek zal moeten uitwijzen wat de duiding van

deze woorden exact is. Mogelijke verklaringen lijken dat de moeder vaak meekomt naar het consult en dat het

onderwerp school regelmatig wordt besproken bij dit type klachten. De GGZ en de POH komen waarschijnlijk vaak voor

omdat hier, indien nodig, naar kan worden verwezen.

Van data naar dialoog en doen

Samenvattend laat de data uit het dashboard over de jeugd met down/depressief gevoel in de huisartsenpraktijken het volgende zien:

- De jeugd komt veelvuldig bij de huisarts in verband met een down/depressief gevoel.
- De consulten van jeugd die naar de huisartsenpraktijk komen met een down/depressief gevoel zijn fors toegenomen in de periode vanaf 2017 tot 2021.
- In de consulten zijn seizoenseffecten waar te nemen, namelijk een daling van zorggebruik in de zomer.
- Down/depressief gevoel komt met name voor bij meisjes van 12 t/m 18 jaar.
- Regionale verschillen zijn zichtbaar Deze wil de datacoalitie graag verder verkennen.

Met dit artikel hebben we een voorproefje gegeven van het dashboard en vooral wat de mogelijkheden zijn om met het dashboard datagedreven te werken. Data is geen doel op zich maar een middel om te komen tot dialoog en doen. Zo organiseren we in juni een bijeenkomst in Charlois om in gesprek te gaan met zorgprofessionals voor de jeugd. Samen gaat we onderzoeken tot welke praktische inzichten de data uit het dashboard leiden en hoe we dit kunnen vertalen naar het gezamenlijk beter organiseren van de zorg voor de jeugd in Charlois.

Gezondheid in Zicht Datacoalitie Rijnmond is een samenwerking tussen het Erasmus MC (afdeling

huisartsengeneeskunde), Rijnmond Dokters en Samergo, mede mogelijk gemaakt door Zilveren Kruis, om met behulp van data de organisatie van zorg te verbeteren.

Heeft u ook een vraag voor de datacoalitie?

Ziet u een probleem of een vraagstuk waar data bij kan helpen?

Neem contact op met Willemijn Looman via w.looman@samergo.nl. Wij nodigen u graag uit voor de dialoog en om samen te doen. Ook voor meer informatie over het dashboard en of de datacoalitie bent u bij ons aan het juiste adres.

